

Pestprotocol BS De Wegwijzer

Waarom een pestprotocol?

Wij als team van de Wegwijzer willen onze kinderen een veilig leef- en pedagogisch klimaat bieden. We willen graag dat de kinderen zich op een prettige en positieve manier kunnen ontwikkelen. De leerkrachten kunnen deze ontwikkeling bevorderen door het scheppen van een veilig klimaat en een prettige werksfeer in de groep en op het schoolplein.

De Vreedzame School

Sinds augustus 2014 werken wij in alle groepen met het programma De Vreedzame School (zie schoolgids). Een Vreedzame School is een school/gemeenschap, waarin iedereen (leerlingen, personeel, en ouders/verzorgers) zich betrokken en verantwoordelijk voelt, en op een positieve manier met elkaar omgaat. Wekelijks worden er lessen in alle groepen gegeven uit de methode 'De Vreedzame School'. Wij stimuleren en leren kinderen om ruzies en meningsverschillen zelf op te lossen. Wanneer zij er zelfstandig niet uitkomen, gaan zij naar de volwassenen die op dat moment toezicht houden. In de klas is dit de leerkracht en tussen de middag kan dit een overblijfouder zijn. In de herfst van 2015 zijn leerlingen, die dat wilden uit groep 7 en 8 opgeleid tot mediator (bemiddelaar). Dit wordt jaarlijks herhaald. Na de opleiding hebben zij het diploma voor mediator ontvangen en zijn zij aan het werk gegaan op onze school. De rol van een mediator is dat hij/zij bij een conflict tussen leerlingen meehelpt dit op te lossen. Volgens een vaste 'route' bemiddelen zij in het conflict. Wij zijn trots op de mediators in onze scholen. Vaak lukt het de mediators om het conflict samen op te lossen. Bij conflicten waarbij de mediators er niet uitkomen, wordt dit gemeld bij de leerkracht.

Ondanks de invoering van De Vreedzame School kan het toch voorkomen dat een kind systematisch door andere kinderen wordt gepest. Dit kind kan dan zodanig in de knoop komen, dat de samen gemaakte regels niet langer de gewenste veiligheid bieden en een kind zich onveilig gaat voelen. Het is belangrijk dat we zien dat er sprake is van een ernstig probleem in een klas, of bij een groep kinderen in de school. In een klimaat waarin pesten wordt gedoogd of niet wordt opgemerkt, wordt het pedagogische klimaat de veiligheid ernstig aangetast. Wij vinden dit onacceptabel. Dit pestprotocol beschrijft de wijze waarop met pestgedrag van kinderen wordt omgegaan. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de gevolgen, de ernst en de specifieke aanpak van ongewenst gedrag op onze school.

Begripsomschrijving Plagen en pesten, wat is daar het verschil tussen?

Iemand op het schoolplein een stevige duw geven, kan plagen zijn maar het kan ook overgaan in pestgedrag. Als het om plagen gaat, is het een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren.

Door elkaar uit te dagen leren kinderen met allerlei conflicten om te gaan. Een vaardigheid die later in het leven van pas komt bij conflicthantering.

Pesten daarentegen is een ongelijkwaardige strijd van een pester of een groep pesters tegen een eenling.

Voorbeelden van specifiek pestgedrag:

Pesten kan met woorden (verbaal) gebeuren. Er kan dan worden gedacht aan: vernederen, schelden, dreigen, uitlachen, briefjes schrijven, mailen, via MSN, internet of samen met een ander of een groepje een kind buiten sluiten.

Pesten is ook structureel iemand schoppen, slaan of duwen. Het aan de spullen van een ander komen, zonder diens toestemming kan hier ook onder vallen. Het pesten kan ook bestaan uit iemand bedreigen of intimideren door bijvoorbeeld een ander op te wachten, achterna te lopen, een ander te dwingen tot handelingen etc.

Er is sprake van pestgedrag als een eenmalige gebeurtenis zich herhaald. De veiligheid van de omgeving van een kind wordt dan aangetast.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

Pesten op school

Helaas komt op bijna elke school pesten voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en serieus willen aanpakken.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet als een probleem worden gezien door alle betrokken partijen: leerlingen [gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep], leerkrachten en ouders.
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met alle kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen de regels worden vastgesteld.
- Als pesten zich voordoet moeten leerkrachten, in samenwerking met ouders dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Signalen van pesten kunnen zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- Zogenaamd leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.

- Briefjes doorgeven.
- Beledigen.
- Opmerkingen maken over kleding..
- Isoleren en negeren.
- Buiten school opwachten, slaan, schoppen.
- Op weg naar huis achterna rijden.
- Bezittingen afpakken.
- Schelden of schreeuwen.
- Pesten via MSN.

Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen de norm overschrijden.

Hoe gaan wij op BS De Wegwijzer met pesten om:

- Een effectieve manier om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels met de leerlingen.
- Aan het begin van elk schooljaar wordt er extra aandacht besteed aan de regels en afspraken van het pestprotocol.
- Op school stellen we het onderwerp regelmatig aan de orde.
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep en aanpak van ruzies komen aan de orde. De lessen van de Vreedzame school zijn hierin belangrijk.
- Het voorbeeld van de leerkrachten en ouders is van groot belang. Er zal minder worden gepest in een klimaat waar duidelijkheid is over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten; leerlingen en ouders wordt niet geaccepteerd.

Belangrijke regels bij het hanteren van het pestprotocol

Regel 1

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van een leerkracht niet wordt opgevat als klikken.

Vanaf de kleutergroep brengen we dit de kinderen bij.

“Je mag niet klikken, maar..... als je gepest wordt of als je ruzie hebt met een ander en je komt er zelf niet uit, mag je hulp vragen aan de leerkracht. Dit is geen klikken”

Regel 2

Ook een medeleerling heeft de verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3

Samenwerken zonder bemoeienissen.

School en gezin halen voordeel uit goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over zijn eigen grenzen. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen. Samen met de leerkracht wordt naar een oplossing gezocht en actie ondernomen.

Onze regels

1. Spullen van jou spullen van mij zuinig zijn op allebei.
2. Je weet zelf goed of je doet zoals het moet.
3. Aardig zijn voor groot en klein

Wat doen we als...

- De leerkracht brengt partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen de pesterijen op te lossen en nieuwe afspraken te maken.
- Bij herhaaldelijk pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met degene die pest.
- Bij pestgedrag worden de ouders van pester en gepeste op de hoogte gebracht van het pestgedrag.. Leerkrachten en ouders proberen in goed overleg te komen tot een bevredigende oplossing.
- Als de leerkracht het gevoel heeft te maken te hebben met een vorm van onderhuids pesten, stelt de leerkracht dit als een algemeen probleem aan de orde
- De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of een externe deskundige.

Hoe begeleiden we...

De gepeste leerling

- We tonen medeleven en luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest
- We gaan na hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten.
- We laten de leerling inzien dat je soms ook op een andere manier kunt reageren.
- We gaan na welke oplossing het kind zelf wil.
- We benadrukken de sterke kanten van het kind.
- We stimuleren het dat de leerling zich anders/beter opstelt.
- Wij praten met de ouders van het kind en de ouders van de pester
- Wij plaatsen het kind niet in een uitzonderingspositie door het over te beschermen.
- Wij schakelen in dien nodig, in overleg met de ouders, hulp in, zoals sociale vaardigheidstraining/GGD.

De pester

- We praten met de pester en zoeken naar de reden van het pesten.
- We laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien wat de positieve kanten van de gepeste zijn.
- We schakelen in dien nodig, in overleg met de ouders hulp in.
- We laten excuses aanbieden.
- We spreken bij herhaling de pester er weer op aan.

De grote groep

- We maken het probleem bespreekbaar in de groep.
- We stimuleren dat de kinderen een eigen standpunt innemen en eventueel partij kiezen voor het gepeste kind.
- We bespreken met de leerlingen dat meedoen met de pester het probleem meestal verergert.
- We laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft.
- We schakelen in dien nodig, in overleg met de ouders, externe hulp in.

AANPAK VAN DE CONFLICTEN EN PESTGEDRAG IN VIER STAPPEN:

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

STAP 1:

Er eerst zelf (en samen) uit te komen.

STAP 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen. Vanaf herfst 2015 kunnen deze kinderen naar de leerling mediator gaan. De mediator zorgt voor een veilige omgeving en een luisterend oor. De leerlingen dienen zelf de oplossing aan te dragen. Het gesprek wordt alleen beëindigd als het probleem is opgelost en dit ook door de partijen wordt beaamd. Lukt dit niet dan wordt het probleem doorgespeeld naar de meester of juf.

STAP 3:

De leerkracht bemiddelt bij het conflict en probeert het na school op te lossen.

STAP 4:

Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties). Bij iedere melding (van conflict of ruzie) houdt de leerkracht 'de toedracht' precies bij in het incidentenlogboek op de data schijf. Ouders van beide partijen worden direct op de hoogte gebracht over het ruzie/pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen. De sociaal emotionele sfeer in de klas wordt goed in de gaten gehouden door de leerkracht en indien nodig wordt ook daar hulp ingezet.

CONSEQUENTIES

De leerkracht heeft het idee dat er sprake is van onderhuids pesten.

In zo'n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest (of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem melden) Daarnaast leveren stap 1 t/m 4 geen positief resultaat op voor de gepeste.

De leerkracht neemt duidelijk een stelling in. De leerkracht licht ook de directie in. De straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/ haar pestgedrag en geen verbetering vertoond in zijn / haar gedrag:

Fase 1

Time-out op een vast afgesproken plaats op het plein.

Excuus brief schrijven (Een schriftelijke opdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem).

Een of meerdere Pauzes binnen blijven.

Problemen tijdens de gymles, in de kleedkamer, of op de weg naar of van de gymles: de gehele week niet gymmen.

Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn.

In ieder geval door gesprek: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt
Afspraken maken met de pester over gedragsverandering. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van elke week even kort aan de orde [gedurende een afgesproken periode].

Fase 2

Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken.

De school heeft alle activiteiten vastgelegd en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

Fase 3

Bij aanhoudend pestgedrag kan ervoor worden gekozen deskundige hulp (GGD, O en O "er) in te schakelen.

Fase 4

Bij aanhoudend pestgedrag kan ervoor worden gekozen om de leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school of op een andere school.

Fase 5

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

Adviezen aan...

De ouders van de gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind
- Pesten kunt U het beste direct met de leerkracht bespreken
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt
- Stimuleer uw kind om naar de leerkracht te gaan.

De ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.
- Raak niet in paniek; elk kind loopt de kans pester te worden.

De ouders van alle kinderen:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Houd rekening met de gevoelens van de ouders van het gepeste kind, maar ook van de ouders van de pester
- Stimuleer uw kind op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem het goede.
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen

AANVULLING PESTPROTOCOL: CYBERPESTEN.

Digitaal pesten is een van de verschillende vormen van pesten. Cyberpesten gebeurt vaak buiten school. Vaak gaat het ruziën en pesten door op school. Het gevolg hiervan is dat er een onveilig klimaat ontstaat, kinderen leren hierdoor minder goed. Omdat het cyberpesten een groeiend probleem is vinden we een aanvulling op ons pestprotocol belangrijk. Dit protocol stuurt aan op een integrale aanpak in samenwerking met de ouders. Er zijn verschillende vormen van cyberpesten. Enkele voorbeelden: anonieme berichten versturen via de APP, Instagram, skype en diverse online spellen etc, ontoelaatbaar taalgebruik, roddelen, wachtwoorden stelen en misbruiken enz. Omdat men vaak via internet een andere identiteit kan aannemen of anoniem kan blijven kunnen de grenzen van pestgedrag worden verlegd.

Preventief

De leerkracht maakt het gebruik van internetgebruik bespreekbaar in de groep. De voordelen en risico's hiervan worden besproken. In de bovenbouwgroepen is dit in ieder geval aan de orde. Mogelijk is er in de middenbouw aanleiding om dit thema te behandelen. Informatie hierover is te vinden op diverse websites die aan het eind van dit document worden genoemd. De leerkracht in groep 8 besteedt jaarlijks extra aandacht aan internetgebruik en cyberpesten door het aanbod te laten komen in de lessen van de methode De Vreedzame school.

Tip voor de leerlingen:

- Doe on-line niet, wat je off-line ook niet doet.

- Onthoud dat iedereen zich op internet anders voor kan doen.
- Geef nooit je prive-gegevens weg.
- Rare sites—klik weg.
- Log uit als je je ongemakkelijk voelt.
- Reageer niet op vervelende mails of chats.
- Blokkeer vervelende mailers of chatters.
- Los problemen met je ouders of leerkracht op.
- Meld het aan de leerkracht of je ouders als je onbeschofte of gemene mailberichten ontvangt. Verwijder volgende e-mails van dezelfde afzender zonder ze te openen. Dan gaat de lol er gauw af.

Curatief

Alle signalen betreffende cyberpesten nemen we serieus. Indien de leerkracht signaleert dat er daadwerkelijk sprake is van cyberpesten volgt deze de volgende stappen.

☒ **Gesprek met de gepeste leerling en een gesprek met de dader(s)**

De leerkracht schat in of afzonderlijke gesprekken óf een driegesprek (leerkracht, dader, slachtoffer) plaats vinden. Hierbij worden duidelijke afspraken gemaakt over het vervolg.

Gesprek met de leerling

Het is van belang dat de leerkracht:

- de leerling en de klacht serieus neemt.
- zich probeert in te leven in de leerling.
- geen verwijten maakt, zorgt dat de leerling zich veilig voelt.
- de leerling tipt om de pester te blokkeren of te verwijderen.
- de leerling tipt om de gesprekken uit te printen, zodat er bewijsmateriaal voor handen is.

Gesprek met de dader(s)

Het is van belang dat de leerkracht:

- voldoende doorvraagt
- goed luistert naar het verhaal van de dader(s) en dit serieus neemt.
- wijst op mogelijke gevolgen voor de gepeste leerling
- de dader(s) duidelijk maakt dat deze zich mogelijk schuldig maakt aan een ernstig feit en dat dit in sommige gevallen zelfs strafbaar is.

Soms is het erg lastig een pester op te sporen. Wanneer dit niet bekend is zal getracht moeten worden de dader op te sporen. Een manier zou kunnen zijn dat gesprekken uit de printer worden bewaard en vervolgens worden uitgeprint. Ook in gesprekken met leerlingen kunnen aanwijzingen naar voren komen over de dader. Hiernaast is de stijl van het bericht met de eventuele taalfouten een aanwijzing richting de dader.

Het is van belang dat leerkrachten met elkaar oog houden voor het pestgedrag door het thema met enige regelmaat op de agenda terug te laten komen. Verder is het van belang dat als er een (cyber)pest incident zich voordoet op school dit in het team wordt besproken. Er zijn verschillende instanties die school kunnen helpen bij een effectieve antipestaanpak.

Kijk hiervoor op www.mijnleerlingonline.nl

☒ **Gesprek met de ouders***

De leerkracht informeert de ouders van zowel de gepeste leerling als de pester. De leerkracht deelt zo spoedig mogelijk mee wat er speelt. De leerkracht schat in waar deze het

eerst mee in gesprek gaat: de leerling of de ouders.

De leerkracht:

- vraagt de ouders, verzorgers naar herkenning van de signalen.
- informeert de ouders over de afspraken die er met de leerling zijn of worden gemaakt.
- informeert de ouders over maatregelen die zij kunnen nemen.
- verwijst de ouders naar informatiebronnen die aan het eind van dit document zijn vermeld.

🔍 Afronding

De leerkracht houdt de ouders op de hoogte van het vervolg dat op school plaatsvindt. Ook als het pesten is gestopt is dit van belang mee te delen. Hiernaast houdt de leerkracht de directie op de hoogte van de gang van zaken en noteert deze in het pest-incidentenlogboek op de data schijf.

Hiermee is de procedure afgerond

🔍 Nazorg

Het is van belang dat de leerkracht de leerling goed blijft volgen en mogelijk een herhaling probeert te voorkomen. Met enige regelmaat een gesprekje voeren met zowel de gepeste leerling als de pester is belangrijk. Beiden kunnen behoefte hebben aan aandacht met betrekking op het welzijn en welbevinden op school.

🔍 Blijvend pestgedrag

Wanneer het pesten door blijft gaan of terugkeert volgen we onderstaande stappen:

1. Er vindt een gesprek plaats tussen directie, leerkracht en ouders van de pestende leerling. Tijdens dit gesprek worden afspraken gemaakt over de aanpak. De leerkracht maakt een verslag van dit gesprek.
2. Mocht in voorgenoemd gesprek geen overeenstemming worden bereikt, dan neemt de directie een besluit over de vervolgstappen. Hiervan worden ouders en leerkracht binnen een week op de hoogte gesteld.

Meer informatie over cyberpesten:

Op het internet is veel informatie te vinden over dit thema. Kijk hiervoor op de volgende sites:

www.pestweb.nl

www.pestten.net

www.stopdigitaalpesten.nl

www.mijnleerlingonline.nl